

B.3 L'APORTACIÓ DE L'ÚS PÚBLIC AL DESENVOLUPAMENT SOCIOECONÒMIC LOCAL	3
1 L'ACTIVITAT ECONÒMICA.....	5
2 EL FONAMENT DE L'OCUPACIÓ	9
3 INCIDÈNCIA SOCIAL I LA QUALITAT DE VIDA	11
4 INTERACCIONS POSITIVES I NEGATIVES DETECTADES	13
5 CONCLUSIONS DE L'APORTACIÓ SOCIOECONÒMICA DE L'ÚS PÚBLIC AL DESENVOLUPAMENT SOCIAL	14

B.3 L'APORTACIÓ DE L'ÚS PÚBLIC AL DESENVOLUPAMENT SOCIOECONÒMIC LOCAL

1 L'ACTIVITAT ECONÒMICA

La gestió del Parc de Sant Llorenç del Munt i l'Obac es troba en funcionament des dels anys 70, de manera que part dels canvis socials i econòmics que s'han donat en el territori poden venir explicats per la presència del parc. Però en el mateix període també s'han donat grans canvis en la societat catalana i aquests poden arribar a amagar els altres. Per aquest motiu, en aquest apartat, es realitzarà una visió de la situació socioeconòmica actual dels municipis del parc i es comparen amb la mitjana de la comarca o província, però resulta complexa arribar a definir la relació directa entre la gestió del parc i l'evolució dels paràmetres.

Per altra banda, en el parc hi ha grans ciutats en les que la influència econòmica del parc és gairebé inapreciable. A priori, es diferencien dues grans zones socials i econòmiques, la part sud, amb unes característiques més metropolitanes i urbanes, i la part nord, on encara hi ha més activitat primària i on les dimensions de les poblacions són més reduïdes. En aquesta segona part del nord, és on la influència del parc és més evident.

Per tal de quantificar l'activitat econòmica s'exposa la renda bruta familiar disponible (RBFD), que mesura els ingressos disponibles dels residents d'un territori per destinar-los al consum o a l'estalvi. Aquesta renda depèn dels ingressos directament vinculades a la retribució per la seva aportació a l'activitat productiva així com l'activitat de l'administració pública mitjançant els impostos i les prestacions socials.

En els municipis del parc es pot observar com la majoria estan per sobre la mitjana de la província, i els més elevats són Matadepera, Granera i Talamanca.

Si comparem els municipis de dins el parc amb els immediatament limítrofes, es pot observar com la mitjana és molt similar, fet que reflexa que o bé la influència del parc en l'activitat és baixa, o bé que és difícil de identificar-la.

Taula 1.1.1 Renda Bruta Familiar Disponible per habitant. 2004

Municipi	RBFD(Euros)	Habitants	RBFD per habitant (Euros/hab)
Castellar del Vallès	255.463.966	19475	13.117,53
Granera	1.117.480	76	14.703,68
Matadepera	158.927.399	7711	20.610,48
Monistrol de Calders	8.679.084	657	13.210,17
Mura	2.800.557	212	13.210,17
Pont de Vilomara i Rocafort, El	39.524.841	2992	13.210,17
Rellinars	5.892.308	572	10.301,24
Sant Llorenç Savall	22.765.735	2210	10.301,24
Sant Vicenç de Castellet	87.840.833	7532	11.662,35
Talamanca	1.505.960	113	13.327,08

Terrassa	2.155.548.720	189212	11.392,24
Vacarisses	40.494.164	3931	10.301,24
Província de Barcelona	66.935.072.673	4628277	14.462,20
Mitjana municipis parc			12.945,63
Mitjana municipis corona parc. Calders, Caldes de Montbui, Castellcir, Castellgalí, Castellterçol, Esparreguera, Gallifa, Manresa, Monistrol de Montserrat, Navarcles, Olesa de Montserrat, Rubí, Sabadell, Sant Fruitós de Bages, Sant Quirze del Vallès, Sentmenat, Ullastrell, Vacarisses, Viladecavalls.			12.494,46

Font: Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), Diputació de Barcelona

Pel que fa a les branques predominants, segons les dades obtingudes a partir del Servei d'Informació Econòmica Municipal, l'activitat econòmica dels municipis que formen part del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, gira entorn els sectors serveis, essent la indústria el segon sector amb més percentatge de població ocupada.

Taula 1.1.2 Població ocupada per sectors econòmics, 2001

ÀMBIT	AGRICULTURA	INDÚSTRIA	CONSTRUCCIÓ	SERVEIS	TOTAL
Mitjana parc	1,7%	33,7%	11,1%	53,5%	96.980

Font: Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), Diputació de Barcelona

El parc pot influenciar en totes les branques de l'economia, però es creu que la més important és la del sector serveis, en especial als serveis turístics, i a través del suport també pot reforçar activitats del primari. La construcció pot ser més polèmica, doncs les urbanitzacions existents en els límits del parc, sobretot en la part sud, són fruit, en part, de la tranquil·litat i el paisatge que ofereix el propi parc. Aquest fet, que no és positiu ambientalment, sí que es pot veure reflexat positivament en l'economia.

Així doncs en la present anàlisi es fa un especial esment en els serveis turístics. Si es desgranen en restauració i allotjament, es pot observar com només hi ha allotjaments en tres punts dels municipis. Hi ha una masia de turisme rural a Mura (El Puig), dues cases rurals a Talamanca (Cal Bielet i Ca l'Antonieta), un Hotel monument Masia del Cingle a Talamanca, un hotel a Sant Vicenç de Castellet, la Masia El Prat a Rocafort, els apartaments "La Vila" a Mura, els apartaments El Carter també a Mura i un càmping a Talamanca que des de l'incendi de Talamanca es troba tancat. A més hi ha 9 hotels a Terrassa, però aquests ja es consideren desvinculats de l'acció turística del parc.

Per altra banda en tots els municipis hi ha algun servei de bar o restaurant.

Taula 1.1.3 Serveis turístics per municipis i província

Municipi	Total
Castellar del Vallès	14 bars 1 restaurants
Granera	1 restaurants
Matadepera	2 bars 3 restaurants

Municipi	Total
Monistrol de Calders	2 bars 1 restaurant
Mura	2 masia de turisme rural 2 establiments apartaments 3 bar-restaurant
Pont de Vilomara i Rocafort, El	1 allotjament de turisme rural 1 restaurant
Rellinars	1 bar-restaurant
Sant Llorenç Savall	1 bar-restaurant 1 restaurant
Sant Vicenç de Castellet	1 Hotel una estrella 6 bar-restaurant 2 restaurant
Talamanca	1 Hotel Monument 2 cases de turisme rural 1 bar-restaurant
Terrassa	9 Hotels 235 bars o restaurants
Vacarisses	9 bar-restaurant 1 restaurant
Subsistema nord (5 municipis) (4.050 habitants)	0,25 càmpings per 1000 habitants 0,25 establiments de turisme rural per 1000 habitants 1,48 bars o restaurants per 1000 habitants 0 hotels
parc (12 municipis) (234.693 habitants)	0,0042 càmpings per 1000 habitants 0,0042 establiments de turisme rural per 1000 habitants 1,21 bars o restaurant per 1000 habitants 0,042 hotels per 1000 habitants
Província (311 municipis) (4.628.277 habitants)	0,017 càmpings per 1000 habitants 0,042 establiments de turisme rural per 1000 habitants 1,84 bars o restaurant per 1000 habitants 0,21 hotels per 1000 habitants

Font: Programa Hermes de la Diputació de Barcelona

En la comparació amb la província es pot observar com els municipis del parc no tenen una sobredotació d'equipaments turístics, doncs es troben per sota la mitjana. Però si s'analitza per separat el subsistema nord es pot observar com les mitjanes sí que són superiors a la mitjana del parc i de la província en el cas dels càmpings i establiments de turisme rural, no és així amb els bars i hotels.

Per altra banda, i tal i com es cita en apartats anteriors, hi ha diverses empreses de serveis, públiques i privades que basen la seva activitat econòmica en la realització d'activitats en la

natura i que utilitzen el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac el seu rodal. Les empreses principals són:

- Nous Reptes
- Associació de Guies de la Catalunya Central (AGTUCC)
- L'Obrador
- Cima, S.L.
- Jordi Altès
- Alegret
- Emocions
- Rodabosc

El reflex que en la zona nord es valora més la seva implicació econòmica amb el Parc de Sant Llorenç del Munt i l'Obac és la creació, l'any 1999, del Consorci per a la Promoció Turística de les Valls del Montcau, format pels ajuntaments de Mura, Navarcles, Pont de Vilomara i Rocafort, Sant Fruitós de Bages i Talamanca. El seu objectiu és coordinar totes les iniciatives per consensuar totes les accions en una direcció: promoure una sensibilització més gran cap al sector turístic com a font d'ingressos complementària als sectors econòmics existents i generar més activitat econòmica i de qualitat en un marc sostenible per al territori.

El consorci compta amb un programa d'assessorament a l'emprenedor, ha creat l'Associació d'Empresaris Turístics de les Valls del Montcau i el Grup de competitivitat turística de les Valls del Montcau. A més, realitza tasques de promoció turística a través de l'organització de fires i mercats en la zona i treballa en la millora de la imatge corporativa i la creació de la marca turística "Valls del Montcau".

Finalment també gestiona una oficina d'informació de les Valls del Montcau que dona a conèixer els recursos naturals, arquitectònics i culturals del territori i l'oferta de serveis relacionats amb l'oci i el turisme, i a més ofereix al visitant la possibilitat de planificar-li l'estada.

Per altra banda, Granera pertany al Moianès, on el 1.996 es va crear el Consorci per la Promoció dels Municipis del Moianès amb l'objectiu de poder instrumentar una estratègia de desenvolupament sostenible, coherent i coordinat als seus deu municipis, juntament amb els Consells Comarcals del Bages i del Vallès Oriental. Aquesta entitat es planteja, bàsicament, cinc línies d'actuació prioritàries:

La Promoció Turística

L'Assessorament a les Empreses

El SOM, el Servei d'Ocupació del Moianès

La Formació

El Desenvolupament local

Entre altres han dut a terme accions com la creació de la "Ronda del Moianès", itinerari radial de 125km, elaboració d'un catàleg de recursos del Moianès, creació de infraestructura de promoció turística, formació de recursos humans per al desenvolupament sostenible, especialment cap als serveis turístics, i promoció i difusió de la marca "El Moianès, la comarca natural".

2 EL FONAMENT DE L'Ocupació

Tal i com s'ha vist en l'apartat anterior, entre la població ocupada per sectors destaca el sector serveis. Pel que fa el sector primari únicament pren importància en els municipis de Granera (amb un 8,1% de la població ocupada), Mura (2,0%) i Talamanca (3,8%).

Si la informació s'analitza per comarques es pot observar com el sector serveis és més important a la regió del Vallès que a la del Bages, on és més alta la indústria. Aquest fet és degut a la tradició industrial de l'eix del Llobregat.

Taula 2.1.1 Població ocupada per sectors econòmics, 2001

COMARCA	MUNICIPI	AGRICULTURA	INDÚSTRIA	CONSTRUCCIÓ	SERVEIS	TOTAL
Vallès Occidental	Castellar del Vallès	0,8	33,7	9,9	55,6	8.671
	Matadepera	0,9	23	6,3	69,8	3.270
	Rellinars	0,0	31,7	15,5	52,8	161
	Sant Llorenç Savall	0,8	38,7	10,6	49,9	755
	Terrassa	0,5	31,7	10,1	57,8	78.005
	Vacarisses	0,5	33,5	11,3	54,7	1.542
	Comarca dins parc	0,6	32,1	10,6	56,8	92.404
Vallès Oriental	Granera	8,1	35,1	0,0	56,8	37
	Comarca dins parc	8,1	35,1	0,0	56,8	37
Bages	Monistrol de Calders	1,7	52,2	13,5	32,5	289
	Mura	2,0	24,8	17,8	55,4	101
	Pont de Vilomara i Rocafort	0,6	38,4	18,7	42,4	1.217
	Sant Vicenç de Castellet	0,6	36,5	14,3	48,5	2.879
	Talamanca	3,8	24,5	5,7	66,0	53
	Comarca dins parc	1,7	35,3	14,0	49,0	4539,0
parc	Mitjana	1,69	33,65	11,14	53,52	96.980

Font: Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), Diputació de Barcelona

Les dades de la població ocupada per sectors d'activitat es corresponen amb les dades de l'atur representades en la taula següent.

Taula 2.1.2 Percentatge d'atur per municipi del parc natural, any 2005

Municipi	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Sense ocupació anterior
Castellar del Vallès	0%	38%	8%	50%	4%
Granera	0%	0%	0%	0%	0%
Matadepera	1%	20%	6%	67%	6%
Monistrol de Calders	0%	69%	8%	23%	0%
Mura	0%	0%	0%	2%	0%
Pont de Vilomara	1%	41%	10%	44%	4%
Rellinars	0%	44%	6%	50%	0%
Sant Llorenç Savall	0%	38%	11%	47%	4%
Sant Vicenç de Castellet	0%	43%	9%	46%	2%
Talamanca	0%	0%	0%	100%	0%
Terrassa	0%	33%	12%	49%	6%
Vacarisses	1%	32%	8%	57%	2%
Parc	0,4%	34,3%	10,2%	48,8%	6,3%

Font: Institut d'Estadística de Catalunya i Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), Diputació de Barcelona

El major percentatge d'atur es presenta en el sector serveis, a excepció de Monistrol de Calders, en que el major percentatge d'atur es presenta en el sector indústria. Fet que es correspon amb un major percentatge de la població dedicada al sector indústria.

Cal destacar que l'Oficina Tècnica de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona ofereix ajuts destinats a la millora dels sectors econòmics. Aquesta iniciativa s'adreça als àmbits territorials dels plans especials de protecció dels parcs naturals del Montseny, Montnegre-Corredor, Sant Llorenç del Munt i l'Obac, Garraf i els parcs comarcals d'Olèrdola i de Montesquiu. La finalitat de les subvencions regulades en aquestes bases és el foment de:

- les explotacions forestals.
- les explotacions agrícoles i ramaderes.
- les empreses de serveis.

Habitualment aquests ajuts tenen un convocatòria anual amb quanties entre 3.000 € i 12.000 € per sol·licitant.

3 INCIDÈNCIA SOCIAL I LA QUALITAT DE VIDA

Tal i com s'ha destacat en els apartats anteriors, el parc té engegats diversos programes d'educació ambiental, però des de un punt de vista de la incidència social, cal destacar el Programa Viu El Parc. Aquest programa és de caire cultural amb l'objectiu de divulgar el patrimoni natural i cultural. Aquesta iniciativa es porta endavant amb la intenció de crear vincles entre el parc i els municipis que el formen a través de la educació ambiental i que el parc esdevingui un element integrat en la vida de les persones que hi viuen a prop. El programa inclou, especialment, un apartat d'activitats adreçat a les escoles de 5è de primària dels municipis que formen part del parc.

Els principals objectius del Programa són:

- vincular les actuacions adreçades a la protecció, la conservació i la divulgació tant del patrimoni cultural com del patrimoni natural que tenen lloc en l'àmbit territorial de cada parc.
- aprofitar la peculiar dimensió de les pràctiques culturals vinculades als àmbits del lleure que hom pot desenvolupar en un espai protegit, tant si són dirigides a la població local (i en aquest sentit la població escolar hi té una preponderància específica) com a l'estacional o ocasional.
- intensificar la relació i el diàleg entre els diferents agents culturals de la zona i les administracions locals que conformen el parc.

Altres programes d'educació ambiental, com Coneguem els nostres parcs, també té una incidència important entre els escolars dels municipis propers i més allunyats, doncs anualment passen 1.589 persones a través d'aquest programa pel Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac.

Per altra banda el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac és un espai que es troba fortament vinculat a les poblacions properes. Això es reflexa en les festes que es realitzen en el parc, organitzades des de diverses entitats dels municipis veïns, com per exemple la Nit de Nadal, organitzada pel Centre Excursionista de Terrassa, o aplecs de Sardanes al Monestir de Sant Llorenç del Munt.

Cal destacar que l'Oficina Tècnica de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona ofereix ajuts destinats a la millora de l'habitatge i la restauració del patrimoni arquitectònic. Habitualment aquests ajuts tenen un convocatòria anual amb quanties entre 3.000 € i 12.000 € per sol·licitant.

També hi ha un ajut específic per al foment de les entitats de caràcter cívic i cultural per al finançament d'activitats culturals que es realitzin en l'àmbit dels parcs naturals i preferentment les que tinguin relació directa amb els valors naturals i culturals dels parcs naturals. Molt especialment aquestes activitats van adreçades a un públic ampli o constitueixen activitats de divulgació adreçades al públic en general. Habitualment aquests ajuts tenen un convocatòria anual i no superarà la quantia de 600 € per sol·licitant.

Finalment hi ha la Diputació de Barcelona dona un ajut als centres d'educació infantil, primària i secundària que utilitzin certs equipaments pedagògics existents als parcs naturals de la Diputació de Barcelona, però dins el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac no hi ha cap equipament inclòs dins aquesta subvenció.

4 INTERACCIONS POSITIVES I NEGATIVES DETECTADES

Tal i com s'ha destacat en els apartats immediatament anteriors, la relació entre el desenvolupament socioeconòmic dels municipis que formen el Parc Natural i la seva pròpia existència és complexa de demostrar de forma directa. Tot i així es poden presentar diverses evidències de la seva relació, positiva i negativa.

Interaccions positives:

- Domini del sector serveis sobre les altres activitats econòmiques en el parc. El parc compleix la tendència de Catalunya de terciarització de l'economia.
- Existència en el subsistema nord de una mitjana per habitant d'establiments de turisme més elevada que en la província i en la mitjana del parc.
- Existència d'empreses de serveis a les comarques del parc que basen la seva activitat econòmica en les activitats que realitzen en el parc.
- Creació del Consorci per a la Promoció Turística de les Valls del Montcau com a element de dinamització econòmica del subsistema nord.
- Ajuts econòmics al desenvolupament dels sectors les explotacions forestals, les explotacions agrícoles i ramaderes, les empreses de serveis i la millora dels habitatges i la restauració del patrimoni arquitectònic.
- Incidència social dels programes Viu el Parc i Coneguem els nostres Parcs sobre la població local escolar i els habitants dels municipis del parc en general.
- Ajut específic per al foment de les entitats de caràcter cívic i cultural per al finançament d'activitats culturals que es realitzin en l'àmbit dels parcs naturals i preferentment les que tinguin relació directa amb els valors naturals i culturals dels parcs naturals.

Interaccions negatives:

- Renda Familiar Bruta disponible inferior a la mitjana de la província.
- El parc té una mitjana per habitant d'establiments de turisme i de càmpings inferior a la mitjana de la província.
- Aparició de urbanitzacions i activitat constructiva en els municipis gràcies a l'atracció de l'espai sobre els visitants i potencials habitants.

5 CONCLUSIONS DE L'APORTACIÓ SOCIOECONÒMICA DE L'ÚS PÚBLIC AL DESENVOLUPAMENT SOCIAL

Amb l'anàlisi de l'activitat econòmica del parc, la incidència d'aquest sobre l'economia i la població, es pot observar que les característiques diferenciadores entre els subsistemes explicats en els apartats anteriors, es repeteixen en aquest apartat. Així, en aquest cas, es troben dos grans espais econòmics ben diferenciats, el nord, coincident amb el subsistema nord i el sud, que ho fa amb el subsistema sud. El subsistema central que classifica els recursos, en aquest cas queda difuminat entre els altres dos.

El **subsistema Sud**, representat pels municipis de Terrassa, Castellar del Vallès, Matadepera i Vacarisses, està ubicat a la comarca del Vallès Occidental. Aquest presenta unes altes densitats de població i una alta especialització en serveis, així com i una molt feble incidència en el sector primari.

Altres consideracions que cal tenir en compte és la proximitat a grans nuclis urbans, com Sabadell i Terrassa, i és on es localitzen les principals infraestructures viàries (C-58, AP-7). Igualment en aquest espai és on hi ha més pressió urbanística sobre el parc, amb presència d'urbanitzacions a Matadepera, Terrassa, Castellar del Vallès i Vacarisses.

Aquesta situació fa que el territori tingui una gran dinàmica econòmica pròpia i bastant independent del parc, de manera que esdevé molt complicat relacionar l'activitat econòmica amb les activitats i dinàmiques del parc de forma positiva, ans al contrari, en aquesta part del parc és més evident el fenomen de la urbanització del territori degut als valors naturals i paisatgístics del parc.

El **subsistema Nord**, format pels municipis de Rellinars, Sant Vicenç de Castellet, el Pont de Vilomara i Rocafort, Mura, Talamanca, Granera i Sant Llorenç Savall es caracteritza per una baixa densitat demogràfica i una activitat amb reminiscències agrícoles, tot i que també està basada en els serveis. Aquest fet té l'excepció en el Pont de Vilomara i Sant Vicenç de Castellet, municipis molt vinculats a la indústria del tèxtil. Tots els municipis tenen una població petita, sense superar els 10.000 habitants.

En aquest espai es pot arribar a la conclusió que la presència del parc indueix a un sector econòmic terciari turístic, doncs la mitjana per habitant d'establiments de turisme i de càmpings és més elevada que la de la província i la mitjana del parc. A més és en aquest sector on ha aparegut el Consorci per a la Promoció Turística de les Valls del Montcau, fet que indica que hi ha la intenció des dels propis municipis de promoure una sensibilització més gran cap al sector turístic com a font d'ingressos complementària als sectors econòmics existents i generar més activitat econòmica i de qualitat en un marc sostenible per al territori.

De manera compartida en els dos subsistemes i amb la resta de parcs de la Diputació, existeixen els programes d'educació ambiental de Viu el Parc, més destinat a actuacions culturals endegades pels propis municipis, i Coneguem els nostres Parcs, destinat a l'educació ambiental a escolars.

Finalment cal posar especial esment a la línia d'ajuts que l'Oficina Tècnica de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona convoca anualment per al conjunt de Parcs Naturals i que té la seva representació al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac en ajuts al foment de les explotacions forestals, les explotacions agrícoles i ramaderes, les empreses de serveis i la millora dels habitatges i la restauració del patrimoni arquitectònic. Així com per al foment de les entitats de caràcter cívic i cultural per al finançament d'activitats culturals.